

<p>EU-UKRAINE CIVIL SOCIETY PLATFORM</p>		<p>ПЛАТФОРМА ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА УКРАЇНА- ЄС</p>
--	---	---

Третє засідання, Київ, 8-9 листопада 2016 року

СПІЛЬНА ДЕКЛАРАЦІЯ

Платформа громадянського суспільства Україна – ЄС (ПГС) – один з органів, створених відповідно до Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом.

ПГС є майданчиком, в рамках якого організації громадянського суспільства обох сторін здійснюють моніторинг реалізації Угоди з точки зору громадянського суспільства, а також виробляють рекомендації відповідним органам.

До складу ПГС входять 30 членів, по п'ятнадцять з кожної сторони, які представляють громадянське суспільство України та Європейський соціально-економічний комітет (ЄСЕК). На третьому засіданні ПГС співголювали **Григорій Осовий**, Голова Федерації профспілок України, та **Альфредас Йонушка**, член ЄСЕК, генеральний директор Торгово-промислової та ремісничої палати Шяуляю.

У третьому засіданні взяли участь **Й.В. Хюг Мінгареллі**, Посол ЄС в Україні, **Марія Іонова**, Перший заступник голови Української Частини Парламентського комітету асоціації між Україною та ЄС та **Всеволод Ченцов**, Директор Департаменту Європейського Союзу МЗС України.

Члени ПГС обговорили прогрес в імплементації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, а також розглянули та схвалили доповіді щодо регулювання ринку праці та антидискримінаційного законодавства і практики в контексті виконання Угоди, а також ситуацію на Сході України та Криму. Вони також обговорили плани діяльності Платформи на 2017 рік.

1. Щодо реалізації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, члени ПГС:

- 1.1 вітають непрості реформи, які Україна здійснює для виконання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, але водночас відзначають недостатній темп цих реформ. ПГС вітає призначення Віце-прем'єр-міністра України із питань європейської та євроатлантичної інтеграції, наголошуючи на важливості посилення інституційних та політичних можливостей імплементації Угоди про асоціацію;
- 1.2 висловлюють свою беззаперечну підтримку суверенітету та територіальній цілісності України в межах її міжнародно визнаних кордонів та засуджують російську агресію, в результаті якої було незаконно анексовано Крим, окуповано частину Донецької та Луганської областей, що призвело до численних людських втрат. ПГС закликає держави-

члени ЄС відстоювати, усіма необхідними політичними та економічними засобами, відновлення суверенітету та територіальної цілісності України, встановлення миру та вирішення гуманітарних проблем жителів даних та суміжних територій;

- 1.3 закликають Уряд України сприяти широкому діалогу з громадянським суспільством з чутливих питань, дотичних до врегулювання конфлікту на Сході України. Зокрема, питання Конституційної реформи, виборів та інших елементів мирного процесу мають стати предметом широкої дискусії, а будь-які рішення мають отримати суспільну легітимність;
- 1.4 висловлюють жаль з приводу негативного результату референдуму в Нідерландах щодо ратифікації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС та закликають Уряд Нідерландів якомога швидше знайти політичне рішення в питанні завершення ратифікації Угоди та набуття нею чинності;
- 1.5 вітають повне виконання Україною критеріїв Плану дій з візової лібералізації, що визнано Європейською Комісією, та закликають Раду ЄС та Європарламент ухвалити остаточне рішення щодо безвізового режиму для громадян України до кінця 2016 року;
- 1.6 відзначають збільшення експорту Україною аграрної продукції до ЄС, у той же час висловлюють занепокоєння тим, що хоча обсяги експорту українськими підприємствами зросли, він не диверсифікований та сконцентрований в окремих галузях, а також звертають увагу на відсутність позитивної динаміки експорту промислових груп товарів;
- 1.7 виходячи з принципової значущості реформ у сфері верховенства права для європейської інтеграції України, вітають прогрес у здійсненні реформи судочинства, зокрема, набуття чинності відповідних змін до Конституції України у вересні 2016 р. Водночас члени ПГС відзначають, що подальше впровадження реформ повинне сприяти відновленню суспільної довіри до системи правосуддя. Вони рекомендують враховувати кращий європейський досвід у частині переатестації суддів, їхньої політичної незалежності та відповідальності за неправомірні рішення;
- 1.8 висловлюють занепокоєння з приводу затримки із розбудовою незалежного Суспільного мовлення в Україні і закликають Уряд України продовжити роботу з його створення та вжити усіх необхідних організаційних та фінансових заходів. ПГС вважає за необхідне прискорити процес роздержавлення державних засобів масової інформації відповідно до ухваленого законодавства;
- 1.9 вітають завершення першої фази запровадження електронного декларування в Україні і підтримують подальші кроки у напрямку відкритості та прозорості влади, а також задоволення інформаційних потреб громадян України, із забезпеченням водночас належного захисту персональних даних та доступу до суспільно важливої інформації;
- 1.10 закликають Європейський Союз і Уряд України зробити більш прозорими і відкритими проекти технічної допомоги ЄС для просування реформ в Україні. Організації громадянського суспільства повинні отримувати чітку і вичерпну інформацію про проекти, залучатися до обговорення їх змісту і реалізації, а також мати можливість здійснювати ефективний громадський контроль над ними;

- 1.11 визнають, що Україна досягла певного прогресу, прийнявши основне і вторинне законодавство в сфері енергетичної та екологічної політики, але відзначають, що вето Вані Президентом України проекти законів про стратегічну екологічну оцінку та про оцінку впливу на довкілля мають бути якомога швидше переглянуті та прийняті. Вони також відзначають, що процес імплементації є досить повільним, і необхідно докласти ще чимало зусиль для реалізації прийнятих законів. Особливої уваги потребує сфера енергоефективності, в тому числі в питанні прийняття законодавства, пов'язаного з Фондом енергоефективності;
- 1.12 наголошують, що рішення ЄС щодо енергетичних проектів третіх країн, у тому числі інфраструктурних, мають прийматись з врахуванням питань безпеки усіх членів Європейського Союзу та Енергетичного Співтовариства. У цьому зв'язку, члени ПГС звертають увагу на загрози, які може створювати для України та інших країн Європи реалізація проекту "Північний потік - 2";
- 1.13 підтримують існуючі ініціативи, спрямовані на розширення участі України в наукових, освітніх і культурних програмах Європейського Союзу і закликають активізувати участь України в програмі Горизонт-2020 в якості асоційованої країни. Зазначають, що пріоритетним є створення Координаційної ради з реалізації цієї програми в Україні, призначення делегатів і експертів в комітети програми Горизонт-2020, а також проведення широкої публічної дискусії з метою розробки дорожньої карти розвитку українського науково-дослідного простору та його інтеграції в Європейський науково-дослідний простір;
- 1.14 закликають Парламентський комітет асоціації ініціювати ратифікацію Україною програми COSME, спрямованої на сприяння розвитку малого і середнього бізнесу;
- 1.15 закликають Уряд України покращити інформованість громадськості на регіональному рівні про можливості та переваги нових програм ЄС, таких як Креативна Європа, Erasmus+, COSME, а також транскордонних, макрорегіональних і двосторонніх програм;
- 1.16 закликають Уряд України працювати в тісній співпраці з організаціями громадянського суспільства, в тому числі організаціями підтримки бізнесу, з метою подальшого поліпшення середовища для організацій приватного сектору.

2. Щодо регулювання ринку праці в Україні та ЄС та адаптації трудового законодавства України, члени ПГС:

- 2.1 закликають Раду асоціації приділити першочергову увагу імплементації міжнародних стандартів праці, законодавства та практики ЄС з питань соціальної політики, зайнятості та праці, безпеки та охорони здоров'я на робочих місцях, колективно-договірного регулювання, ведення соціального діалогу, реформи трудового законодавства для забезпечення балансу інтересів соціальних партнерів і захисту прав працівників у відповідності до основоположних та пріоритетних (81, 122, 129, 144, 167) конвенцій МОП;

- 2.2 зазначають, що забезпечення повної продуктивної зайнятості в Україні має вважатися стратегічною метою, водночас в основу має бути покладена сформульована Міжнародною організацією праці концепція гідної праці;
- 2.3 зазначають, що ринок праці, робочі місця є найбільш складним і динамічним елементом ринкової економіки й впливають на всі соціально-економічні, політичні та демографічні процеси в суспільстві. Вони викривають той факт, що понад третина зайнятого населення в Україні (понад 6 мільйонів) мають неформальну або іншу незахищену зайнятість, перебуваючи за межами трудового законодавства;
- 2.4 висловлюють свою стурбованість вкрай низькою ціною праці в Україні. Знижується співвідношення мінімальної заробітної плати до середньої. У серпні 2016 року вона складала 27,9% від середньої при рекомендованому Європарламентом значенні – 60%. У продовж кризи 2014-2015 років реальна заробітна плата втратила 25,4% своєї купівельної спроможності, а мінімальна зарплата – 36,7 відсотків;
- 2.5 наголошують на нагальній потребі реформування системи оплати праці для забезпечення її кардинального зростання з метою досягнення європейських стандартів, приведення рівня мінімальної оплати праці до реального прожиткового мінімуму, ліквідації дискримінації у сфері оплати праці працівників бюджетної сфери та погашення заборгованості з виплати зарплати;
- 2.6 стурбовані, що безробіття сягнуло одного з найвищих показників за останні 15 років, та наголошують, що для стабілізації ситуації на ринку праці та підтримки малих і середніх підприємств необхідні великі державні та приватні інвестиції в реальну економіку;
- 2.7 відзначають, що відсутність можливості знайти роботу з гідним заробітком на ринку праці змушує українців шукати роботу за кордоном. Тому важливо затвердити програму розвитку промисловості України, з тим, щоб не допустити втрати потенціалу кваліфікованої робочої сили. Водночас, ПГС закликає Уряд України продовжити роботу із укладання міждержавних угод щодо працевлаштування та соціального захисту українських мігрантів;
- 2.8 звертають увагу на необхідність застосування активних заходів для боротьби із негативними демографічними тенденціями на ринку праці в Україні, зокрема закликають Уряд України збільшити рівень участі літніх людей та молоді у ринку праці не тільки через законодавче закріплення обов'язків роботодавців щодо забезпечення першого робочого місця, а переважно шляхом створення можливостей для навчання впродовж життя та набуття нових професій, підтвердження результатів неформального навчання, вдосконалення профорієнтації;
- 2.9 закликають Уряд України підвищити рівень інклюзивності ринку праці для вразливих соціальних груп працездатного населення, зокрема сприяти створенню можливостей працевлаштування для осіб з обмеженими фізичними можливостями, збалансувати економічні та соціальні стимули, ліквідувати дискримінацію для працевлаштування ВПО та ветеранів АТО;

- 2.10 підкреслюють наявність великої кількості проблем та закликають до змістовного соціального діалогу щодо реформування Державної служби зайнятості в Україні (ДСЗ), зокрема щодо збільшення витрат на політику, яка сприяє збільшенню рівня зайнятості, щодо допомоги безробітним у пошуку нової роботи, щодо механізмів захисту працівників із нестандартними умовами зайнятості, а також щодо фінансування зарплат персоналу ДСЗ за рахунок бюджету Фонду державного загальнообов'язкового соціального страхування на випадок безробіття. Вони також закликають організації роботодавців та профспілки робити все можливе для посилення соціального діалогу та залучення усіх учасників сторін соціального діалогу до прийняття узгоджених позицій з відповідних питань з тим, щоб виступати зі спільними пропозиціями до Уряду;
- 2.11 наголошують на необхідності завершення процесу реформування Державної служби України з питань праці з метою забезпечення її ефективного функціонування відповідно до конвенцій МОП 81 та 129, зняти всі перепони, у т.ч. мораторій на інспекційні візити та обмеження сфери повноважень інспекторів з питань праці, для своєчасного і ефективного просування та дотримання трудового законодавства;
- 2.12 наголошують на необхідності внесення змін в законодавчі акти України, якими обмежено або заборонено конституційне право на страйк, а також щодо процедур вирішення колективних трудових спорів (Закон України "Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів)" від 1998).

3. Щодо антидискримінаційного законодавства і практики з акцентом на правах уразливих груп у контексті виконання Угоди про асоціацію, члени ПГС:

- 3.1 вітають ухвалення змін до Кодексу законів про працю України, які розширюють перелік ознак, за якими будь-яка дискримінація в сфері праці заборонена, не пов'язаних з характером роботи або умовами її виконання. Разом з тим, вони звертають увагу на те, що цей елемент відсутній у проекті нового Трудового кодексу, і закликають Уряд України забезпечити, щоб заборона дискримінації за ознакою сексуальної орієнтації та гендерної ідентичності була включена у новий закон;
- 3.2 вважають прийняття Плану дій з реалізації Національної стратегії у сфері прав людини на період до 2020 року кроком уперед; разом з тим, висловлюють жаль з приводу того, що органи державної влади України досі ігнорують усі ЛГБТІ-компоненти Плану дій;
- 3.3 звертають увагу на те, що низка питань у цій сфері залишається невирішеною; зокрема, пропонують органам виконавчої влади розробити і прийняти поправки до Закону України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні» в частині підстав, за якими дискримінація заборонена, у тому числі за ознакою сексуальної орієнтації та гендерної ідентичності, розширення переліку форм дискримінації (віктимізації), врегулювання заборони множинної дискримінації і дискримінації за асоціацією, уточнення сфери дії закону;
- 3.4 наголошують на необхідності внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та Кримінального кодексу України щодо кримінальної відповідальності за дискримінацію та врегулювання питання адміністративної відповідальності за дискримінацію. Необхідно ввести покарання за злочини, вчинені на ґрунті нетерпимості

за такими ознаками, як раса, колір шкіри, релігійні переконання, сексуальна орієнтація, гендерна ідентичність, інвалідність та мова;

- 3.5 просять відповідні органи враховувати потреби жінок і дівчат з обмеженими можливостями в розробці і здійсненні політики в сфері забезпечення рівних прав чоловіків і жінок, охорони репродуктивного здоров'я і боротьби з побутовим насильством за гендерною ознакою;
- 3.6 звертають увагу на брак належних практик реалізації антидискримінаційної політики, яка залишається незкоординованою, інституційно слабкою, як на центральному, так і на місцевому рівнях. Вони висловлюють особливе занепокоєння проявами обмеження свободи зібраних з боку органів місцевої влади, зокрема стосовно ЛГБТІ-спільноти. Крім того, ПГС вважає, що заходи з питань антидискримінаційної експертизи нормативно-правових актів, гендерної політики, а також оцінки впливу на людей з інвалідністю, проводяться формально та не враховують усіх проблем та викликів, з якими зіштовхуються ці різні групи громадян;
- 3.7 висловлюють жаль з приводу браку позитивних дій з боку Уряду України стосовно різних політик щодо вразливих груп, які б сприяли наближенню дійсної рівності, запроваджували політику захисту прав уразливих груп (роми, люди з інвалідністю, ВПО, різні соціальні категорії). У зв'язку з цим, вони просять Уряд України забезпечити ефективну реалізацію програм, підкріплених необхідною ресурсною базою, належною інституційною координацією та оцінкою;
- 3.8 закликають відповідні органи України та ЄС до обміну найкращими практиками в сфері захисту меншин від дискримінації та виключення, відповідно до європейських та міжнародних стандартів, з метою створення сучасної нормативно-правової бази, а також активізації зусиль з поширення знань стосовно розуміння антидискримінаційного законодавства для відстоювання прав громадян у суді;
- 3.9 відзначають важливість виділення ресурсів для того, щоб Уповноважений Верховної Ради України з прав людини міг бути прийнятий як повноправний член EQUINET, Європейської мережі інституцій з питань рівності. Для цього буде потрібно фінансування з боку Комісії ЄС;
- 3.10 звертають увагу на численні прояви системної дискримінації і порушення прав людини з боку Російської Федерації, які зазнають національні меншини, корінні народи та релігійні групи в окупованому Росією Криму. Вони закликають до моніторингу та адвокації рекомендацій звіту "Ситуація національних меншин в Криму після його анексії Росією" (підготовленого на замовлення Комітету з прав людини Європейського Парламенту), та створення міжнародної місії з моніторингу за становищем усіх груп меншин;
- 3.11 вважають за необхідне розробити політику з огляду на європейський досвід позитивної дії з метою працевлаштування людей з інвалідністю на ринку праці та у громадському секторі, з урахуванням форми інвалідності та ступеня втрати здоров'я. Вони закликають Уряд України впровадити стандарти ЄС у сфері будівництва, інфраструктури та транспорту, які стосуються людей з інвалідністю.